

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 329/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. mája 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátkou JUDr. Tatianou Polkovou, Na Priekope 174/13, Žilina, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C 109/2017 (pôvodne vedeného pod sp. zn. 6 C 6/2004) v období od nadobudnutia právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 252/2011 z 15. decembra 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. apríla 2018 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“),

zastúpeného advokátkou JUDr. Tatianou Polkovou, Na Priekope 174/13, Žilina, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 C 109/2017 [pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 C 6/2004; (ďalej len „napadnuté konanie“)] v období od nadobudnutia právoplatnosti nálezú ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 252/2011 z 15. decembra 2011 (ďalej len „nález z 15. decembra 2011“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že predmetom napadnutého konania vedeného okresným súdom je rozhodovanie o žalobe sťažovateľa proti žalovaným: 1. Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky [ďalej aj „žalovaná 1)“], Pribinova 2, Bratislava; 2. Krajskému zastupiteľstvu Policajného zboru v Banskej Bystrici, Úradu justičnej a kriminálnej polície Policajného zboru, Ulica 9. mája 1, Banská Bystrica; 3. [REDAKOVANÉ] a 4. Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, Bratislava, o ochranu osobnosti.

Sťažovateľ zdôrazňuje, že ústavný súd nálezom z 15. decembra 2011, ktorý nadobudol právoplatnosť 20. januára 2012, vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €, ako aj úhradu trov konania.

Podľa sťažovateľa je postup okresného súdu v napadnutom konaní poznačený zbytočnými priet'ahmi. Predmetom napadnutého konania je rozhodovanie vo veci ochrany osobnosti sťažovateľa z dôvodu neoprávneného zásahu do jeho súkromia. Podľa jeho názoru z povahy veci nevyplýva skutková ani právna náročnosť sporu, keďže súdna ochrana osobnosti patrí do štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov.

Sťažovateľ svojím správaním k vzniku zbytočných priet'ahov neprispel a zdôrazňuje, že sú predovšetkým následkom nečinnosti okresného súdu, ako aj jeho nesústreďenosti

a neefektívnej činnosti. Vec sa podľa sťažovateľa nachádza na okresnom súde od 21. júna 2017, pričom od vrátenia spisu až po nariadenie termínu pojednávania ubehlo 10 mesiacov, v ktorom okresný súd *„nenariadil riadne termín pojednávania napriek tomu, že konanie už trvá extrémne dlhý čas. Súd prvej inštancie spôsobuje prieťahy jednak absolútnou nečinnosťou ale aj neefektívnou činnosťou, o čom svedčí zrušenie jeho rozsudku z 13. 04. 2007 dovolacím súdom ako i nesprávny spôsob nariadovania termínu pojednávania.“*.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu z 15. decembra 2011, okresnému súdu prikáže v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov a sťažovateľovi prizná primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ako aj úhradu trov konania.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje *„pretrvávajúcim pocitom neistoty, pocitmi márnosti a nespravodlivosti, ktoré vyplývajú z nečinnosti odporcu. Nemožno opomenúť, že od podania žaloby uplynulo takmer 15 rokov a žalobca doteraz nedisponuje právoplatným rozhodnutím všeobecného súdu.“*.

Dňa 7. mája 2018 sťažovateľ svoju sťažnosť doplnil podaním, v ktorom poukázal na odročenie termínu pojednávania nariadeného na 26. apríl 2018 z dôvodu *„spornosti procesného zástupcu štátu“*, a zdôrazňuje, že očakával, že *„táto problematika v rámci prípravy pojednávania súdom prvej inštancie bude vyriešená, pretože v inom prípade bolo nariadenie a samotné vykonanie pojednávania 26. 04.2018 neefektívne a nemalo žiaden význam pre rozhodnutie v merite veci“*.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného

základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

V súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený priesťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné priesťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priesťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priesťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priesťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Ústavný súd si na účel preskúmania skutočností uvádzaných v sťažnosti zapožičal spis vzťahujúci sa na napadnuté konanie, z ktorého zistil nasledujúce skutočnosti o ďalšom priebehu konania o žalobe sťažovateľa o ochranu osobnosti:

1. V čase po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu z 15. decembra 2011 (20. januára 2012) sa vec sťažovateľa nachádzala na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý rozhodoval o dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 307-308/2007 zo 4. decembra 2008 (ďalej len „rozsudok zo 4. decembra 2008“).

2. Najvyšší súd o dovolaní rozhodol uznesením sp. zn. 1 Cdo 38/2011 z 12. decembra 2013 (ďalej len „uznesenie z 12. decembra 2013“), ktorým bol rozsudok krajského súdu zo 4. decembra 2008 vo výroku, ktorým bol zmenený rozsudok okresného súdu sp. zn. 6 C 6/2004 z 13. apríla 2007 v jeho vyhovujúcej časti o povinnosti žalovanej 1) zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 500 000 Sk tak, že žaloba sa zamietá, ako aj v nadväzujúcom výroku týkajúcom sa trov konania medzi žalobcom a žalovanou 1) zrušený

a vec v rozsahu zrušenia bola vrátená na ďalšie konanie krajskému súdu; spis bol okresnému súdu vrátený 16. januára 2014.

3. V priebehu marca a apríla 2014 okresný súd vykonával procesné úkony súvisiace s doručovaním uznesenia najvyššieho súdu z 12. decembra 2013 a následne spis 25. apríla 2014 vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

4. Krajský súd na pojednávaní uskutočnenom 19. marca 2015 vyhlásil rozsudok sp. zn. 9 Co 262-263/2014, ktorým boli rozsudok okresného súdu č. k. 6 C 6/2004-123 z 13. apríla 2007 v napadnutej vyhovujúcej časti a uznesenie okresného súdu č. k. 6 C 6/2004-138 z 13. apríla 2007 potvrdené ako vecne správne (ďalej len „rozsudok z 19. marca 2015“). Spis bol okresnému súdu vrátený 30. apríla 2015.

5. V priebehu mája 2015 okresný súd vykonával procesné úkony súvisiace s doručovaním rozsudku krajského súdu z 19. marca 2015.

6. Dňa 1. júla 2015 podala žalovaná 1) proti rozsudku krajského súdu z 19. marca 2015 dovolanie, ktoré bolo následne okresným súdom doručované sťažovateľovi na vyjadrenie. Sťažovateľ sa k dovolaniu žalovanej 1) vyjadril 19. augusta 2015. Okresný súd následne 8. septembra 2015 doručoval stanovisko sťažovateľa na vyjadrenie žalovanej 1/. Spis bol na rozhodnutie o dovolaní najvyššiemu súdu predložený 9. novembra 2015.

7. Dňa 23. marca 2016 bol spis vrátený okresnému súdu ako predčasne predložený z dôvodu vady splnomocnenia žalovanej 1).

8. Dňa 31. marca 2016 okresný súd vyzval žalovanú 1) ma odstránenie väd plnej moci, ktorá na výzvu reagovala podaním z 21. apríla 2016; okresný súd následne 10. mája 2016 spis opätovne predložil najvyššiemu súdu na rozhodnutie o dovolaní.

7. Najvyšší súd o dovolaní rozhodol uznesením sp. zn. 4 Cdo 94/2016, 4 Cdo 60/2017 z 24. mája 2017 (ďalej len „uznesenie z 24. mája 2017“), ktorým boli rozsudok krajského súdu z 19. marca 2015 a rozsudok okresného súdu č. k. 6 C 6/2004-123 z 13. apríla 2007 v spojení s uznesením okresného súdu č. k. 6 C 6/2004-138 z 13. apríla 2007 zrušené a vec bola vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Spis bol okresnému súdu vrátený 21. júna 2017.

8. Dňa 23. júna 2017 okresný súd doručoval uznesenie najvyššieho súdu z 24. mája 2017 a dňa 12. septembra 2012 bola vec zapísaná pod novou sp. zn. 21 C 109/2017.

9. Dňa 12. januára 2018 okresný súd nariadil termín pojednávania na 5. apríl 2018.

10. Okresný súd si 1. a 6. februára 2018 od Ministerstva vnútra Slovenskej republiky vyžiadal vyšetrovací spis ČVS: KUV-63/OVEK-2000, ktorý predložilo okresnému súdu 12. marca 2018.

11. Dňa 29. marca 2018 bol z dôvodu vady v doručovaní predvolania na pojednávanie termín pojednávania nariadený na 5. apríl 2018 zrušený. Zároveň bol nariadený nový termín pojednávania na 26. apríl 2018.

12. Dňa 26. apríla 2018 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito.

13. Dňa 7. mája 2018 bol nariadený termín pojednávania na 4. júl 2018.

Z prehľadu procesných úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva, že vec sa na okresný súd v období po nadobudnutí právoplatnosti nálezu ústavného súdu z 15. decembra 2011 vrátila až 21. júna 2017, pričom dovtedy sa spis nachádzal na okresnom súde len na účel vykonávania procesných úkonov súvisiacich s doručovaním predmetných rozhodnutí odvolacieho súdu alebo dovolacieho súdu, prípadne súvisiacich s doručovaním podaní strán sporu (marec až apríl 2014, máj až november 2015). Ústavný súd konštatuje, že v súvislosti s vykonávaním týchto procesných úkonov nedošlo k žiadnym priesťahom.

Spis bol okresnému súdu síce v marci 2016 vrátený ako predčasne predložený pre vady vyskytujúce sa vo veci právneho zastupovania žalovanej 1). S prihliadnutím na to, že okresný súd po odstránení vady opätovne predložil spis najvyššiemu súdu už v máji 2016, nemalo toto pochybenie podľa názoru ústavného súdu zásadnejší vplyv na celkové predĺženie napadnutého konania.

Ako vyplýva z ďalšieho prehľadu procesných úkonov, okresný súd po vrátení veci v júni 2017 vo veci koná v zásade plynulo. Na tomto závere nič nemení skutočnosť, že v období od septembra 2012, keď bola vec zapísaná pod novou sp. zn. 21 C 109/2017, až do januára 2018, keď okresný súd nariadil termín pojednávania na 5. apríl 2018, okresný súd nevykonával vo veci žiadny procesný úkon.

V tejto súvislosti ústavný súd podotýka, že z jeho stabilizovanej judikatúry tiež vyplýva, že nie každý zistený prierah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 38/04, I. ÚS 375/08). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie sťažovateľom označeného základného práva (I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili celkovú dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01), čo však nie je ešte prípad sťažovateľa. Podľa názoru ústavného súdu celková doba konania pred okresným súdom po vrátení veci z najvyššieho súdu v júni 2017 aj so zistenou krátkodobou nečinnosťou a zohľadnením skutočnosti, že ústavný súd nálezom z 15. decembra 2011 okresnému súdu už prikázal konať v napadnutom konaní bez zbytočných prierahov, nezakladá dostatočné dôvody na to, aby na ich základe sťažnosti sťažovateľa vyhovel, aj keď postup okresného súdu v hodnotenom období sa nachádza na hranici ústavnej tolerovateľnosti.

V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prierahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prierahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05). Ústavný súd konštatuje, že uvedený právny názor je aplikovateľný aj na vec sťažovateľa, a preto jeho sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažnosť bola odmietnutá, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

Nad rámec tohto rozhodnutia ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že v prípade, ak okresný súd bude v ďalšom priebehu napadnutého konania nečinný, resp. bude konať neefektívne, odmietnutie sťažnosti nebráni tomu, aby sa sťažovateľ opätovne uchádzal

prostredníctvom sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o ochranu svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. mája 2018